

קריית ספר

הרב יואל קטן | wso.shaalvim@gmail.com

רופא נאמן

רפואה, הלכה וכוונות התורה.

שבע סוגיות בענייני רפואה והלכה. מאת יצחק שילת. ירושלים, הוצאת שילת מעלה אדומים, תשע"ד. 278 עמ'

הרב יצחק שילת הוא תלמיד חכם

רב-תחומי. כאברך צעיר הוא הקים עם ידידו הרב חיים סבתו את ישיבת ההסדר במעלה אדומים, והוא מלמד בה מזה שנים רבות. בד בבד עסק בעיון ובתרגום-מחדש של כתבי הרמב"ם, ריה"ל ועוד, והוציא לאור מהדורה מתוקנת של משנה תורה להרמב"ם על פי כתבי היד המדויקים ביותר. כמו כן חיבר ספרי הלכה ולמדנות על כמה מסכתות, וגם ספר בשם 'על הראשונים' ובו ביוגרפיות קצרות של גדולי המחברים התורניים בתקופת הראשונים. בנוסף לכך הוא הוציא לאור את הספר 'שמונה קבצים' מאת הרא"ה זצ"ל, גילה לעולם התורה את שיטתו הלמדנית והחינוכית המיוחדת של רבו הרב גדליה נדל זצ"ל תלמיד החזון איש, ועוד ידו נטויה.

בספרו החדש עוסק הרב שילת בשבע סוגיות יסוד בנושא רפואה והלכה: החיוב להתרפא וגבולותיו, פיקוח נפש וגדריו, הפסקת היריון, קביעת מוות והשתלת אברים, הירעה מלאכותית, הפרייה חוץ גופית ושיבוט גנטי. בכל אחת מהסוגיות האלה הוא מציג את הפן העובדתי-רפואי ואת הפן ההלכתי, ומכריע בין הדעות בין השאר על פי העיקרון של ירידה לעומק הרעיון של המצווה, כשיטת רבו הרב גדליה.

כך למשל, בסוגיית קביעת רגע המוות מכריע המחבר בראיות חותכות לטובת שיטת הרב פיינשטיין זצ"ל והפריסקים שלצדו, שהפסקה מוחלטת של פעולת הנשימה מגדירה את האדם כמת. הוא הדין לפגיעה בלתי-הפיכה בגזע המוח האחראי על הנשימה, גם אם מכונת ההנשמה ממשיכה לקיים את מחזור הדם באופן מלאכותי עוד זמן מה. לדעתו מהות החיים היא פעילות המוח, וחידולן הנשימה העצמית הוא הקריטריון שקבעו חז"ל לאובדן

תפקודו.

הספר כתוב באופן ברור וישיר, ומציג תמונה שלמה של הנושאים הנידונים בו. עוד הרבה סוגיות רפואיות-הלכתיות ואחרות מצפות לעיונו המעמיק והמקורי ולכתיבתו הבהירה של הרב שילת שליט"א.

מכילתא דרשב"י פרשת נזיקין. נוסח.

מונחים, מקורות ועריכה. מאת ליאורה אליאס בר-לבב, בעריכת מנחם יונה. ירושלים, מאגנס, תשע"ד. 392+ עמ' (02-6586659)

מכילתא דרשב"י היא מדרש תנאים

לספר שמות, שעמד לעיניהם של האמוראים ורבים מן הראשונים אך אבד במשך השנים, בניגוד למכילתא דר' ישמעאל שנשארה ככל הדורות חלק חיוני מהתורה שבעל פה.

בדורות האחרונים נתגלו שרידים ממנה בגניזת קהיר, וכן בצ'יטוטים בראשונים ובמדרש הגדול התימני. שרידים אלה מהמכילתא דרשב"י אף נדפסו, אך נותר עדיין מקום לחקור את טיבה המיוחד ואת ההבדלים בין דרשותיה לדרשות אחותה המכילתא דר"י ומדרשי ההלכה האחרים.

משימה זו נטלה על עצמה בימי מחלתה ד"ר בר-לבב ז"ל מהחוג לתלמוד באוניברסיטה העברית, כשהיא מתימקדת בדרשות הקשורות לדיני נזיקין וגניבה שבפרשת משפטים. לאחר המחקר הפילולוגי (נוסח, סגנון ותוכן) המאומץ החלה לחקור את דרכי העריכה של המדרש הזה. פירות מחקרה, עם השלמות ועריכה סופית של פרופ' כהנא לאחר פטירתה, מוצגים לפני ציבור החוקרים והלומדים.

המחקר בדרכי העריכה כולל בירור דרכו של עורך המדרש הזה בהעברת דרשות ממקום למקום, הצמדת דרשות שונות ואף האחדתן וקיצורן, אופן הצגת מדרשים חולי קים, דרך אמירת הדברים בשם אומרים ועוד, ויש בו ערך לדורות.